Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор

(Обн., ДВ, бр. 21 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 42 от 2009 г. и бр. 54 от 2010 г.)

§ 1. Създава се глава четвърта „а” ПРЕВАНТИВЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ:

„Глава четвърта „а”

ПРЕВАНТИВЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Чл. 20а. Система на превантивен финансов контрол може да бъде установявана в организациите по чл. 2, ал. 2, т. 7, когато организацията попада в Сектор „Държавно управление”.

Чл. 20б. (1) Система на превантивен финансов контрол се установява със заповед на министъра на финансите, в която се определят финансовият квестор, който ще го извършва, видът и обемът на задълженията и разходите, които ще обхваща, срокът на действие и други въпроси по извършването му.

(2) Превантивният финансов контрол е контрол за законосъобразност, ефективност, ефикасност и икономичност и се прилага чрез изразяване на мнение от финансов квестор преди поемане на задължения и извършване на разходи, определени от министъра на финансите по реда на ал. 1.

(3) Системата на превантивен финансов контрол не изключва упражняването на предварителен контрол и прилагането на системата на двойния подпис в организациите по чл. 20а.

(4) Финансовият квестор докладва директно на министъра на финансите.

Чл. 20в. (1) Всички документи, свързани с поемане на задължения и извършване на разходи, за които е установена системата за превантивен

финансов контрол, се подписват от ръководителя, от лицето, отговорно за счетоводните записвания, и от финансовия квестор.

(2) При отрицателно мнение от страна на финансовия квестор за поемане на задължение и/или за извършване на разход той изготвя писмено становище до ръководителя и до лицето, отговорно за счетоводните записвания, в което се мотивира и посочва основанието за това.

Чл. 20г. За периода на установяване на система за превантивен финансов контрол финансовият квестор изготвя ежемесечен доклад до министъра на финансите. В доклада се посочват: извършените от него проверки; случаите, в които е поето задължение или е извършен разход въпреки отрицателното мнение на финансовия квестор; констатираните проблеми и причините, които ги пораждат.

Чл. 20д. При извършването на превантивния финансов контрол финансовият квестор има право:

1. на свободен достъп до служебните помещения, ръководството, персонала и всички активи на организацията във връзка с осъществяването на неговата дейност;

2. на достъп до цялата информация, включително класифицирана, според нивото му на достъп, както и до всички документи, включително електронни, които се съхраняват в организацията и са необходими за осъществяването на неговата дейност;

3. да изисква от отговорните длъжностни лица сведения, справки, становища, документи и друга информация, необходима във връзка с неговата дейност.

Чл. 20е. При изпълнение на функциите си финансовият квестор е длъжен:

1. да се легитимира с документ за самоличност и заповед за извършване на превантивен финансов контрол;

2. да отразява обективно и точно резултатите от контролната дейност;

3. да не разгласява факти и обстоятелства, станали му известни при или по повод изпълнение на функциите му.

Чл. 20ж. (1) За финансови квестори могат да бъдат определяни физически лица, които отговарят на следните условия:

1. да са дееспособни;

2. да не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер и да не са лишени по съдебен ред от правото да заемат съответната длъжност;

3. да притежават висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър” в областта на икономиката, правото, публичната администрация или еквивалентна специалност;

4. да притежават най-малко 7 години професионален опит в областта на финансовото управление, финансовия контрол, одита или счетоводството.

(2) За финансови квестори не могат да бъдат определяни лица:

1. които през последните три години са работили в контролираната организация или са участвали в ръководството ѝ или имат личен интерес от нейната дейност;

2. чиито съпруг или съпруга или лице, с което се намират във фактическо съжителство, роднина по права линия без ограничения, а по съребрена и по сватовство - до трета степен включително, работи или е в ръководството на контролираната организация;

3. които са членове на управителни или контролни органи на търговски дружества или държавни предприятия.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се удостоверяват с декларация.

(4) Министърът на финансите или упълномощено от него длъжностно лице сключва договор с финансовия квестор, с който се определят задачите, срокът за тяхното изпълнение и размерът на възнаграждението.

(5) Възнагражденията на назначените финансови квестори се изплащат от бюджета на Министерството на финансите.

Чл. 20з. Установената система за превантивен финансов контрол не изключва прилагането на други форми на контрол, установени в закон или въведени в организацията.

Чл. 20и. Извършването на превантивния финансов контрол по тази глава не освобождава ръководителя на организацията от отговорностите му по този закон.

Чл. 20к. Министърът на финансите може да издава методически насоки и указания по прилагането на тази глава, които се публикуват на интернет страницата на Министерството на финансите.”

§ 2. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) При неосигуряване на достъп и непредставяне на документи и информация в случаите по чл. 20д на виновните длъжностни лица се налага глоба в размер от 500 до 2000 лв.”

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думите „по ал. 1” се добавя „и 2”.

3. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.

§ 3. В § 1 от Допълнителната разпоредба се създава т. 9:

„9. Сектор „Държавно управление” е сектор „Държавно управление” (General government) съгласно Методологията на ESA 95 по Приложение А на Регламент (ЕО) № 2223/96 на Съвета от 25 юни 1996 година относно Европейската система от национални и регионални сметки в Общността (ОВ, L 58 от 27 февруари 1998 г.) (консолидирана версия).”

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 4. В Закона за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 64 и 102 от 2006 г., бр. 43, 69, 71 и 110 от 2008 г., бр. 42, 44, 78, 80, 82 и 99 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г. и бр. 8 от 2011 г.) чл. 46а се отменя.

§ 5. Законът влиза в сила от 1 януари 2012 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …….…..... 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор

Ефективното изпълнение на целите на Пакта за финансова стабилност предполага паралелното използване на различен инструментариум от мерки за по-добро финансово управление в публичния сектор и взаимодействие между компетентните органи за спазване на референтните стойности за бюджетния дефицит и държавния дълг по смисъла на Европейската система от интегрирани икономически сметки. Във връзка с това следва да се обърне специално внимание на държавните предприятия и търговските дружества с държавно участие и др. подобни субекти, които могат да повлияят негативно на изпълнението на ангажиментите на Република България като страна - членка на Европейския съюз, за избягване на прекомерен бюджетен дефицит.

Основна насока в предложените изменения, които са част от мерките в Пакта за финансова стабилност, касаят засилване на финансовоконтролните функции, като практическият ефект е насочен към подобряване на законосъобразното, ефективното, ефикасното и икономичното управление на търговските дружества с държавно участие и държавните предприятия. В законопроекта се посочва, че в търговски дружества и държавни предприятия от сектор „Държавно управление" министърът на финансите ще може да въвежда функцията на „превантивен финансов контрол", която да се изпълнява от финансов квестор.

Квесторът е физическо лице, което ще се назначава със заповед от министъра на финансите за определен период от време и неговият контрол за законосъобразност, ефективност, ефикасност и икономичност ще се осъществява преди поемане на задължения и извършване на разходи. При извършването на превантивния финансов контрол финансовият квестор има право на свободен достъп до служебните помещения, ръководството, персонала и всички активи на организацията във връзка с осъществяването на тяхната дейност, на достъп до цялата информация, включително класифицирана - според нивото му на достъп, както и до всички документи, включително електронни, които се съхраняват в организацията и са необходими за осъществяването на неговата дейност, както и да изисква от отговорните длъжностни лица сведения, справки, становища, документи и друга информация, необходима във връзка с неговата дейност.

За периода на установяване на системата за превантивен финансов контрол финансовият квестор ще изготвя ежемесечен доклад до министъра на финансите, в който ще има информация за:

- извършените от него проверки;
- дадените мнения за разходите и поетите задължения, включително и тези с отрицателно мнение;
- случаите, в които е поето задължение или е извършен разход въпреки отрицателното мнение на финансовия квестор;
- констатираните проблеми и причините, които ги пораждат и др.

В законопроекта са дефинирани и условията, на които трябва да отговарят финансовите квестори. Квесторите няма да имат правомощията на управителните и контролни органи в съответните организации, като средствата за техните възнаграждения ще бъдат осигурени от бюджета на Министерството на финансите.

С приемането на промените в Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, с които се въвежда превантивен финансов контрол, ще се повиши прозрачността на бюджетното планиране и отчитане, както и ще се допринесе за намаляването на рисковете от непланирано и значително увеличение на бюджетния дефицит, което е в изпълнение на част от отправените към Република България от страна на Европейския съвет препоръки по отношение на Националната програма за реформи (2011-2015 г.) и мнение на Съвета относно Конвергентната програма (2011-2014 г.)

Във връзка с реформите в публичната администрация и с цел оптимизиране на публичните разходи и след преоценка относно необходимостта от надзорен орган, който да подпомага и осигурява независимостта на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС”, в заключителните разпоредби на законопроекта се предлага отпадането на чл. 46а от Закона за вътрешния одит в публичния сектор, касаещ задължителното изискване за наличие на Одитен комитет към агенцията.

Взети са предвид както факта, че липсва изрично изискване от страна на Европейската комисия за неговото функциониране, така и резултатите от дейността на агенцията, укрепеният административен капацитет и наложилата й се репутация за обективен, независим и професионален Одитен орган.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)